

Voorstel aan : Gemeenteraad van 15 december 2014
Door tussenkomst van : Raadscommissie van 2 december 2014
Nummer : 75
Onderwerp : Centrumvisie Haren
Bijlage(n) :
1. Haren Centrumvisie
2. Notitie actualisatie verkeersprognose Haren Centrum
3. Memo mogelijkheden en effecten gratis parkeren
4. Memo wegingsaspecten ontwikkeling Raadhuisplein – Haderaplein (GEHEIM)
5. Concept raadsbesluit

Samenvatting : Naar aanleiding van het besluit van de raad van september 2014 zijn 2 werkateliers gehouden en is een centrumvisie opgesteld. Deze wordt ter vaststelling aangeboden. Daarnaast worden een aantal concrete actiepunten overwogen. Concreet leidt dit tot het voorstel om een overlegstructuur op te zetten waarbinnen op basis van een projectenmap actiepunten zullen worden uitgevoerd.

Voorgestelde beslissing :

- de centrumvisie ‘Haren Centrumvisie’ van 5 november 2014 vast te stellen;
- De volgende actiepunten uit deze visie op te nemen in een ‘projectenmap’ en de uitwerking ervan op te pakken in een gezamenlijk overleg met ondernemers en andere betrokken partijen:
  - Onderzoek naar instellen ondernemersfonds
  - Verbeteren parkeerfaciliteiten
  - Herkenbaarheid / vindbaarheid entree parkeergarage verbeteren
  - ontwikkelen van sterke zicht- en looplijnen
  - Professionaliseren ondernemerschap
  - Opstellen marketingstrategie
  - Beeldkwaliteitsplan centrumsfeer
    - Beelduitwerkingsplannen pleinen
  - Afbakenen winkelgebied (monitoren ontstaan noodzaak)
  - Monitoring bestaande en verborgen leegstand
  - Invulling leegstand (monitoren ontstaan noodzaak)
    - Overleg met eigenaren cruciale panden (monitoren ontstaan noodzaak)
- ex artikel 25 lid 3 Gemeentewet de opgelegde geheimhouding op de bijlagen ‘wegingsaspecten ontwikkeling Raadhuisplein – Haderaplein’ in de eerstvolgende raadsvergadering te bekrachtigen.

Inleiding

In september van dit jaar heeft u besloten een tweetal werkateliers te organiseren om te komen tot een centrumvisie. U heeft hierbij de kaders voor dit visietraject vastgesteld. De werkateliers hebben plaats gevonden op 8 en 9 oktober jl. en naar aanleiding hiervan is door Broekhuis-Rijs advisering, in samenwerking met dhr. Oosterhoff van het MKB het document 'Haren Centrumvisie' opgesteld. U heeft aangegeven eerst een visie als deze vast te willen stellen voordat keuzes konden worden gemaakt over de verdere ontwikkeling van het centrum. Met dit raadsvoorstel leggen wij de visie ter vaststelling aan u voor. Daarnaast geven wij aan op welke wijze wij vervolg aan dit visietraject willen geven en hoe concrete actiepunten worden opgepakt. Met de vaststelling van deze visie legt u de kaders, doelen en uitgangspunten voor een verdere aanpak van het centrum vast. De uitwerking van de ontwikkeling Raadhuisplein-Haderaplein is één van de actiepunten. Een scenariokeuze hierover zal u later worden voorgelegd. In dit voorstel wordt wel al aanvullende informatie gegeven over deze afweging.

Leeswijzer

Dit raadsvoorstel is opgebouwd uit meerdere onderdelen. Het eerste gedeelte gaat (relatief kort) in op de Centrumvisie; de bijgevoegde visie spreekt daarbij voor zich. In de centrumvisie worden echter ook een aantal concrete 'actiepunten' benoemd. In het tweede deel van dit voorstel geven wij per actiepunt aan hoe deze deels al zijn opgepakt en hoe anderen opgepakt gaan worden en bij wie het initiatief ligt. Vervolgens worden in het derde gedeelte de voor de gemeente relevante acties op een rij gezet en wordt ingegaan op de effecten en consequenties hiervan. Tenslotte wordt in het laatste deel een voorstel gedaan over de te nemen besluiten.

Deel 1 Centrumvisie

Inleiding

De centrumvisie is tot stand gekomen op basis van twee werkateliers waarvoor diverse professioneel betrokken partijen zijn uitgenodigd en een (voorbereidende) analyse van partijen die de werkateliers hebben begeleid. De opkomst van de werkateliers was goed en ook goed in evenwicht. Er zijn goede discussies gevoerd en deze discussie hebben naar onze mening ook het gewenste resultaat gekregen. Als bijlage bij dit voorstel vindt u het document 'Haren Centrumvisie' dat naar aanleiding van de werkateliers is opgesteld. In het document wordt allereerst verslag gedaan van de werkateliers en dit wordt vervolgens samengevat in een visie met een aantal doelen. Tenslotte wordt dit vertaald in enkele actiepunten. De bijlage spreekt in die zin voor zich. Hierbij wordt opgemerkt dat de gemeente ten aanzien van veel onderwerpen met name een faciliterende rol heeft. Ondernemers en andere betrokkenen in het centrum zullen, onder meer via het ondernemersfonds, het initiatief moeten nemen om zaken te realiseren.

Werkateliers

In het eerste deel van het document 'Centrumvisie Haren, ruimtelijk-economische aspecten' wordt verdeeld over een aantal bespreekpunten een weergave gegeven van hetgeen uit de werkateliers naar voren is gekomen.

De *ruimtelijke structuur* van Haren is goed, maar moet ook compact gehouden worden. De dagelijkse trekkers zouden meer in het centrum moeten worden opgenomen; de ontwikkeling aan het Raadhuisplein kan hier en in het 'rondje Haren' een belangrijke rol spelen.

Verder is de leegstand nog geen aanleiding tot zorg, wel is het zaak 'een vinger aan de pols' te houden. Tenslotte is er versterking mogelijk op het vlak van loop- en zichtlijnen.

Voor wat betreft het onderwerp *parkeren* wordt het (gedeeltelijk) gratis maken van parkeren wel benoemd, maar worden als belangrijkste punten de vindbaarheid, de wens om achteraf te kunnen betalen en de kwaliteit van de parkeerplaatsen aangewezen.

Bij de bespreking van de *inrichting van de openbare ruimte* gaat het vooral om de sfeer en de beleving. Daarbij worden de nodige adviezen en voorbeelden gegeven, maar wordt vooral gezocht naar een thematische aanpak. 'Groen' en het beeld van een 'Drents brinkdorp' komen hierbij naar voren. Het Raadhuisplein wordt als vertrekpunt benoemd. Beleving wordt in een tijd van internetconcurrentie een steeds belangrijker aandachtspunt om de klant naar Haren te trekken.

Tenslotte worden bij het onderwerp *marketing* diezelfde kernwaarden van groen en hoge kwaliteit benoemd en als het DNA van Haren aangewezen. Het advies wordt gegeven om een plan voor de marketing op die basis op te gaan zetten met zoveel betrokkenheid van alle nu ook geconsulteerde partijen. Een goede opbouw van abstract naar operationeel is daarbij van groot belang.

Centrumvisie

In het document wordt de volgende visie gegeven:

Haren heeft het meest exclusieve en gezelligste winkelcentrum van Noord-Nederland; de groene parel op de grens van Stad en Hondsrug"

Wij zien het centrum van Haren als een belangrijk regionaal en exclusief winkelcentrum waar altijd iets te beleven is. Bewoners en gasten komen er graag en laten zich verrassen door de laatste ontwikkelingen en trends. Ondernemers willen een winkel in Haren omdat Haren een goed winkelklimaat heeft met klanten die goede service weten te waarderen en een bovengemiddeld bestedingspatroon hebben. Dit alles houdt Haren niet vanzelf en daarom willen we samen met de inwoners en ondernemers van Haren hard aan de slag om Haren nog sterker te maken.

We gaan samen een ondernemersfonds in het leven roepen dat Haren op de kaart zet, evenementen stimuleert en de service aan klanten verder helpt verbeteren. Wij zien een centrum dat, daar waar de kansen er zijn, geconcentreerd wordt in het gebied tussen de twee rotondes. In dit kader zien wij op het Haderaplein een prachtige kans voor een nieuw en beeldbepalend gebouw met veel ruimte voor winkelen, parkeren en wonen, ook voor senioren. Dit plan creëert een sterker winkelaanbod dat meer klanten naar het centrum trekt en het gebied er omheen ontlast. Het maakt een compacter, gezelliger en groener Raadhuisplein dat volop kansen biedt voor beleving aan jong en oud en het geeft bovendien een flinke impuls aan het al jaren gewenste 'winkelrondje' Haren. De verkeersdruk in het centrum blijven we voortdurend in de gaten houden. Wij zetten in op ontwikkelingen die de aan- en afvoer van verkeer in het centrum optimaliseert. Ook het parkeerbeleid speelt hierin een rol. Als eerste stap in het nieuwe parkeerbeleid voeren we in ieder geval op korte termijn het achteraf parkeren in en worden de parkeergebieden beter aangegeven. Als Haren mee wil blijven doen is stilstaan geen optie. De wereld verandert snel en wij gaan mee!

Vervolgtraject

Maar het moet niet bij wervende teksten blijven. De doelen en middelen worden in het document ook omgezet en concrete actiepunten. En deze actiepunten moeten uitgewerkt en ook uitgevoerd. In het gedeelte hieronder gaan we daarop in.

Deel 2 Uitwerking actiepunten

Inleiding

Vanuit de centrumvisie zoals die is uitgewerkt, zijn een aantal actiepunten geformuleerd. Voor sommige hiervan is in de afgelopen periode al de nodige aandacht geweest, andere vragen om een overweging en kunnen (gedeeltelijk) direct worden opgepakt en een derde groep zal op een later moment moeten worden opgepakt. Hieronder wordt voor alle actiepunten aangegeven hoe de aanpak zal / zou kunnen zijn.

Indeling actiepunten

Voor de overzichtelijkheid zijn de actiepunten, die in de visie op een min of meer willekeurige volgorde staan, ingedeeld in een viertal groepen. Er worden allereerst een aantal *randvoorwaardelijke actiepunten* benoemd; actiepunten die noodzakelijk zijn om überhaupt tot een uitwerking van de centrumvisie over te kunnen gaan. Dit heeft vooral te maken met de samenwerking en het verkrijgen van financiering.

Vervolgens is er onderscheid gemaakt in de termijn waarop actiepunten kunnen worden opgepakt: *korte termijn, midden lange termijn en lange termijn*.

Geen besluit tot uitvoering

Verder zijn voor verschillende actiepunten ook verschillende initiatiefnemers te benoemen en zal er ook verschil in aanpak zijn. In vrijwel alle gevallen geldt echter dat een besluit om tot uitvoering van het actiepunt over te gaan pas in een latere fase vanuit de overlegstructuur kan worden genomen, nadat de aanpak is bepaald, inclusief een specifiek communicatieplan en financiering.

RANDVOORWAARDELIJKE ACTIEPUNTEN

Boven alles geldt dat met de vaststelling van deze visie vooral een uitgangspunt wordt geformuleerd, óók voor keuzes die langs andere weg aan de orde gaan komen. Het opzetten van een samenwerking met de ondernemers, vastgoedeigenaren, andere samenwerkingspartners en andere participanten in dit traject, zal de basis moeten zijn voor elk vervolg. Daarnaast geldt voor een belangrijk deel van de projecten die binnen deze samenwerking moeten worden uitgewerkt, dat er nog geen financiering voor bestaat en deze ook (gezien de bezuinigingstaakstellingen) niet van de gemeente kan worden verwacht.

Als voorwaarde voor de uitwerking van een belangrijk deel van de actiepunten geldt dan ook dat de overlegstructuur moet zijn opgezet en het ondernemersfonds moet zijn uitgewerkt.

Overlegstructuur

Één van de basisingrediënten van ons voorstel is dan ook om een gestructureerd overleg op te zetten met een vertegenwoordiging van de ondernemers en gemeente, waarin op basis van een zogenaamde 'projectenmap' een deel van de actiepunten kan gaan worden uitgewerkt. Per project uit deze map zal in gezamenlijkheid een actieplan worden opgesteld en zullen de verantwoordelijke partijen worden benoemd. Daarnaast zal op basis van een kostencalculatie (indien aan de orde) een financieringsvoorstel moeten worden gemaakt. Een bron van financiering zal daarbij veelal het nog op te zetten ondernemingsfonds zijn. Ook hier geldt dat de gemeente met name een faciliterende rol heeft.

Vervolg actiepunt in relatie tot uitwerking centrumvisie

Actiepunt zal vanuit het reguliere overleg met Ondernemend Haren worden geïnitieerd en verder uitgewerkt. Het initiatief ligt bij gemeente en Ondernemend Haren.

Ondernemersfonds

Uit het onderzoek 'de kern van Haren' (juni 2014) blijkt, net als uit de werkateliers, dat er een grote wens in Haren leeft om een ondernemersfonds in het leven te roepen. Een ondernemersfonds is een fonds van, voor en door ondernemers, zoals MKB dit aangeeft. De gemeente heeft in 2013 en 2014 aan ondernemend Haren middelen beschikbaar gesteld om een ondernemersfonds in te stellen. Hiermee zijn onder meer de sinterklaas optocht, de kerstverlichting en kosten rond de braderie gefinancierd. Het fonds moet in 2015, mede als uitwerking van dit lopende visietraject, uitgewerkt worden tot een breder fonds. Het fonds kan dan ook over meer, door de ondernemers zelf opgebrachte middelen beschikken. Wij hebben de afspraak met Ondernemend Haren dat zij met een plan komen om het nieuwe ondernemersfonds te realiseren. Vanuit dit bredere fonds bestaan er meer mogelijkheden om het ondernemen in Haren te ondersteunen. Dit kan bijvoorbeeld gebruikt worden om het organiseren van evenementen (financieel) te ondersteunen, via (social media) marketing Haren als winkelcentrum op de kaart te zetten, gezamenlijke promotieacties voor klanten te ontwikkelen, monitoring van de leegstand, een centrummanager, structureel overleg. Daarnaast is het een voorwaarde om een groot deel van de andere actiepunten (die zullen worden verzameld in een 'projectenmap') op te kunnen pakken.

Vervolg actiepunt in relatie tot uitwerking centrumvisie

Actiepunt zal als project in de projectenmap (uitvoeringsagenda) verder worden uitgewerkt. Het initiatief ligt met name bij ondernemers, met eventuele ondersteuning door de gemeente. Financiering beperkt en ligt bij ondernemers.

ACTIEPUNTEN KORTE TERMIJN

Deze groep actiepunten zijn of al (door de gemeente) opgepakt of kunnen op korte termijn worden opgepakt omdat er geen verdere beperkingen zijn om te starten.

Verbeteren parkeerfaciliteiten; routing en kwaliteit

Naar aanleiding van de werkateliers is al begonnen met het beter aangeven van de parkeer routes naar de verschillende parkeergebieden in het centrum. Op basis van de reactie van de ondernemers en klanten kan eventueel de bebording nog verder worden aangepakt. Het besef dat een goede routing naar parkeerplekken voor ondernemers en klanten van belang is, is aanwezig. Op de parkeerterreinen en de parkeergarage worden ook minder handige plekken onderkend, zoals een slecht zichtbare gemetselde plantenbak op het haderaplein. De parkeergarage kan misschien beter en anders worden verlicht en geschilderd. Deze situaties kunnen verbeterd worden. Vanaf de grote parkeerplekken moeten de loop- en zichtlijnen de klant het centrum 'intrekken'.

Vervolg actiepunt in relatie tot uitwerking centrumvisie

De bebording van de parkeerroute is (gedeeltelijk) opgepakt en zal op korte termijn conform advies worden gerealiseerd. Financiering voor dit deel wordt binnen de bestaande begroting gerealiseerd. Actiepunt zal daarnaast in de vorm van een vast bespreekpunt (midden lange termijn) een plek op de agenda krijgen binnen de nieuw op te zetten overlegstructuur.

Achteraf betalen zo veel mogelijk invoeren

In december 2013 heeft de raad besloten om, onder meer, het zogenaamde belparkeren in te voeren. Bij dit systeem wordt het verschuldigde parkeergeld achteraf afgerekend. De voorbereiding voor het invoeren van belparkeren is in volle gang. We verwachten dit per 1 januari 2015 klaar te hebben. Naast belparkeren wordt in de parkeergarage nu ook al achteraf afgerekend. De parkeergarage is op dit moment niet populair. Veel mensen voelen zich in een parkeergarage niet op hun gemak.

Ook de slagboom bij in- en uitrit vinden velen niet prettig. Parallel aan de invoering van het belparkeren bereiden we een nieuw toegangssysteem voor de parkeergarage voor, waarbij de slagboom zal worden vervangen door camera's. Kortom, er zal, zeker na 1 januari 2015, voldoende gelegenheid zijn om in Haren achteraf het parkeergeld te voldoen.

Vervolg actiepunt in relatie tot uitwerking centrumvisie

Actiepunt is opgepakt en zal op korte termijn conform advies worden uitgewerkt. Financiering is in uitwerking meegenomen.

Herkenbaarheid / vindbaarheid entree P-garage vergroten

Hierboven is al aangegeven dat de als onderdeel van de bebording van de parkeerroute ook de verwijzing naar de parkeergarage is / op korte termijn wordt aangepakt. In aanvulling op deze concrete maatregelen, is het zo dat als gevolg van de ontwikkeling Raadhuisplein – Haderaplein de toegang tot de parkeerruimte op het Haderaplein alleen nog mogelijk is via de Hortuslaan (toegang via de Schakel komt te vervallen). Daarbij zal dus tegelijk het zicht ontstaan op de parkeergarage als het parkeerterrein.

Bovendien zal hoogst waarschijnlijk de toegang tot de nieuwe parkeergarage (onder de ontwikkeling) op het parkeerterrein komen te liggen en zal er worden gestreefd naar een (ondergrondse) koppeling tussen deze nieuwe parkeergarage en de bestaande parkeergarage.

Vervolg actiepunt in relatie tot uitwerking centrumvisie

Actiepunt is deels opgepakt en reeds conform advies uitgewerkt. In een latere fase (midden lange termijn) zullen hierop verdere verbeteringen worden doorgevoerd. Financiering eerste deel is gevonden binnen bestaande begroting, overige deel valt binnen planontwikkeling GREX ontwikkeling Raadhuisplein.

ACTIEPUNTEN MIDDEN LANGE TERMIJN

Uit de lijst met actiepunten is ook een belangrijke groep te selecteren waar wel de wens bestaat om te beginnen, maar nog niet alles geregeld is om te kunnen starten. Daarnaast vallen onder deze groep ook de actiepunten die wel al (door ons) zijn opgepakt, maar pas op termijn tot besluitvorming zullen leiden.

Ontwikkelen project Raadhuisplein - Haderaplein

Het project 'Ontwikkeling Raadhuisplein – Haderaplein' komt meermalen aan de orde in de centrumvisie. Het maakt ook duidelijk dat van deze ontwikkeling, in combinatie met de aanpak van het Raadhuisplein zelf, een grote potentie uitgaat voor de versterking van het centrum. Duidelijk wordt ook dat er een voorkeur is om AH naar het Raadhuisplein te verplaatsen. Dit volgt onder meer uit de wens om dagelijkse trekkers in het centrum op te nemen. AH ligt hier nu net buiten. De uitkomst van de werkateliers ligt op dit punt op één lijn met de uitkomsten van het onderzoek 'De kern van Haren' van juni 2014.

Verplaatsing van de AH is echter niet het enige scenario; het is wellicht (vanuit centrumvisie overwegingen) wel het meest gewenste scenario, maar ook met andere scenario's kunnen een deel van de doelstellingen wel worden bereikt en zoals bekend zijn wij bezig om een afweging tussen de verschillende scenario's voor te bereiden. De scenario's die nu in een voorbereiding op de afweging voorliggen, zijn de volgende:

- Ontwikkeling met maximaal 3000 m² commercieel, waarvan 2000 – 2300 m² supermarkt en 500 – 700 m² dagwinkels en appartementen binnen bouwblok¹, waarbij sprake is van een toevoeging van een supermarkt;

¹ Zie kaderstelling raadsbesluit december 2012

- Ontwikkeling met maximaal 3000 m² commercieel, waarvan 2000 – 2300 m² supermarkt en 500 – 700 m² dagwinkels en appartementen binnen bouwblok, waarbij sprake is van een verplaatsing van de AH Kerkstraat en de supermarktbestemming op het bestaande pand komt te vervallen;
- Ontwikkeling met maximaal 2800 m² commercieel, waarvan 1000 – 1200 m² supermarkt en 500 – 1600 m² dagwinkels en appartementen binnen bouwblok, waarbij sprake is van een toevoeging van een supermarkt.
- Ontwikkeling met maximaal 1900 m² commercieel, waarvan 1000 – 1200 m² supermarkt en 500 – 700 m² dagwinkels en appartementen binnen bouwblok, waarbij sprake is van een toevoeging een supermarkt.
- Behoud bestaande situatie; geen ontwikkeling.

Een keuze tussen deze scenario's moet worden gemaakt op basis van een afweging met een breder perspectief dan alleen hetgeen nu in deze centrumvisie aan de orde wordt gesteld. Zoals bekend zijn wij, o.a. door middel van het voeren van gesprekken met Ahold en SPOV/SPF Beheer, bezig om deze afweging compleet te maken, met name ten aanzien van de financiële haalbaarheid. Daarnaast hebben alle scenario's hun eigen specifieke consequenties die moeten worden meegewogen en (deels) nog vragen om nader onderzoek. Ten aanzien van twee aspecten; verkeerseffecten en parkeerkaders, worden de consequenties in relatie tot hetgeen er in de centrumvisie wordt voorgesteld, in dit voorstel al in beeld gebracht. Voor de afweging omtrent de verdere uitwerking van de ontwikkeling Raadhuisplein – Haderaplein zullen (per scenario) ook andere aspecten in beeld worden gebracht, zoals bijvoorbeeld²:

- Ruimtelijke kwaliteit (Centrum en Kerkstraat)
- Distributie planologische effecten en mogelijkheden
- Planologische mogelijkheden (ruimtelijke onderbouwning / bestemmingsplanprocedure)
- Draagvlak (ondernemers en omwonenden)
- Haalbaarheid en realiteitswaarde (complexiteit, marktpotentie)
- Financiële kaders en effecten
- Verkeerseffecten (ontsluiting centrum, na realisatie en op lange termijn)
- Parkeervoorwaarden en –beperkingen (regiem gemeente versus regiem ontw. partij)
- Tijdspad
- Risico's

De conclusie die wij vooralsnog trekken is dat deze centrumvisie eerdere besluitvorming tot nu toe bevestigd, maar dat een definitieve keuze vraagt om een integrale afweging waarbij alle aspecten / consequenties (zie ook bijlage) in beeld worden gebracht. Dit beeld is op dit moment nog niet compleet omdat de gesprekken met Ahold en SPOV/SPF Beheer nog onvoldoende duidelijkheid hebben gegeven. Zodra mogelijk zullen wij u hierover nader informeren en de totale afweging aan u voorleggen.

Vervolg actiepunten in relatie tot uitwerking centrumvisie

Actiepunten zal als zelfstandig project verder worden uitgewerkt op initiatief van de gemeente maar met betrokkenheid van ondernemers en omwonenden. Financiering valt binnen het project ontwikkeling Raadhuisplein – Haderaplein.

---

² In een geheime bijlage wordt de bandbreedte en het belang van deze aspecten nader toegelicht. Omdat kennis hiervan ook inzicht geeft in de belangen waarmee wordt onderhandeld en dus de onderhandelingspositie van de gemeente Haren negatief zou beïnvloeden is deze informatie geheim gehouden.

Totaalplan ontwikkelen voor het Raadhuisplein

Voorafgaand aan het opzetten van het project 'Ontwikkeling Raadhuisplein – Haderaplein' is er in het verleden een (ruimtelijke) visie voor het centrum van Haren opgesteld. In deze visie zijn al voorstellen gedaan ten aanzien van de beeldkwaliteit van de gevels, waarbij ook met name gekeken is naar mogelijkheden om hier een eenheid in aan te brengen. Ook in het vastgestelde stedenbouwkundig kader voor de ontwikkeling van december 2012 (nieuwbouw) zijn beeldkwaliteitseisen opgenomen. De centrumvisie is hierop enerzijds een aanvulling, anderzijds vormt het de 'kapstok' op basis waarvan in een vervolgfase de definitieve beeldkwaliteitseisen kunnen worden geformuleerd en die (als toetsingskader) mede bepalend zullen zijn bij het beoordelen van de ontwerpen die zullen worden gemaakt. Het totaalplan voor het Raadhuisplein zal tot uiting komen bij het opstellen van het bestemmingsplan voor het Raadhuisplein en/of een eventuele structuurvisie. Dit document zal, inclusief het bijbehorende beeldkwaliteitsplan, bij particuliere initiatieven (van de vastgoed-eigenaren) als leidraad en toetsingskader functioneren en daarmee sturing geven op de gewenste 'toetalkwaliteit' van het Raadhuisplein.

Vervolg actiepunt in relatie tot uitwerking centrumvisie

Actiepunt zal als zelfstandig project verder worden uitgewerkt op initiatief van de gemeente maar met betrokkenheid van ondernemers en omwonenden. Financiering valt binnen project ontwikkeling Raadhuisplein – Haderaplein.

Ontwikkelen van sterke loop- en zichtlijnen

Hoewel er in de centrumvisie wel een aantal concrete voorbeelden worden benoemd waar loop- en zichtlijnen kunnen worden versterkt, is dit een aspect wat naar onze mening niet te ad-hoc zou moeten worden opgepakt. Het vraagt om een integrale benadering waarbij voor het gehele centrum de knelpunten worden benoemd, de gewenste verbetering en de mogelijke uitwerking. Deze uitwerking kan dan wel gefaseerd worden uitgevoerd, mits daarbij het integrale plan als uitgangspunt blijft dienen. Duidelijk is dat ontwikkeling van de oostkant van het Raadhuisplein leidt tot versterking van zicht- en looplijnen. Onder meer het 'Rondje Haren' krijgt hierdoor een sterke impuls. Verder kunnen, vanuit het integrale plan, en de visie dat zicht en looplijnen versterkt moeten worden, eenvoudige zaken mogelijk snel opgepakt worden.

Vervolg actiepunt in relatie tot uitwerking centrumvisie

Actiepunt zal als project in de projectenmap (uitvoeringsagenda) verder worden uitgewerkt als gezamenlijk initiatief van gemeente en ondernemers. Financiering moet nader worden bepaald.

Ondernemerschap professionaliseren

Vanuit het te vormen ondernemersfonds kunnen ondernemers ondersteund worden in het verder professionaliseren van de dienstverlening aan klanten. Dit heeft te maken met een te ontwikkelen besef dat Haren een merk is dat de ondernemer gezamenlijk uit moeten dragen door te werken aan hun eigen ondernemersvaardigheden, winkelinrichting, digitale dienstverlening en vaardigheden en het gezamenlijk werken aan de marketing van het gezamenlijke merk Haren. Het initiatief ligt met name bij het bestuur van het ondernemersfonds, waar mogelijk ondersteund de gemeente als belangrijk vaandeldrager van het merk Haren deze ontwikkelingen, bijvoorbeeld door bestuurlijk aanwezig te zijn bij belangrijke promotionele activiteiten.

Vervolg actiepunt in relatie tot uitwerking centrumvisie

Actiepunt zal als project in de projectenmap (uitvoeringsagenda) verder worden uitgewerkt. Het initiatief ligt met name bij ondernemers, met eventuele ondersteuning door de gemeente. Financiering vanuit ondernemersfonds.

Opstellen marketingstrategie

In de huidige tijd is het uitdragen van een gezamenlijke boodschap erg belangrijk. Haren is in dat opzicht een merk waar alle inwoners en ondernemers gebruik van maken. De kwaliteit van het merk Haren kan en moet meer dan nu gebeurt gezamenlijk worden uitgedragen. Dit is noodzakelijk. De stad Groningen en Haren lijken in een krimpend noorden twee economische lichtpunten. De concurrentie voor produkten zit via het internet echter overal, over de hele wereld. Dit geldt echter veel minder voor beleving. Een heldere gezamenlijke boodschap naar de consument over wat in Haren te 'belevén' is, is daarom van levensbelang. De tijd dat de klant wel kwam lijkt voorbij. Het ondernemersfonds is voor de marketing van Haren het belangrijkste platform, het onderzoek ; De kern van Haren" belangrijke input. Haren mag zich rijk rekenen met inwoners die op vele terreinen kennis en vaardigheden willen inbrengen, ook op het gebied van de marketing.

Vervolg actiepunt in relatie tot uitwerking centrumvisie

Actiepunt zal als project in de projectenmap (uitvoeringsagenda) verder worden uitgewerkt. Het initiatief ligt met name bij ondernemers, met eventuele ondersteuning door de gemeente en kan een vast onderwerp worden in het structureel overleg. Financiering vanuit ondernemersfonds.

Gewenst sfeerbeeld voor centrum ontwikkelen, met meer groen

In de centrumvisie worden voor het sfeerbeeld al concrete aanzetten gedaan. Daarnaast wordt benoemd dat de uitwerking van de aanpak van het Raadhuisplein hiervoor als vertrekpunt zou kunnen gelden. Feit is dat de samenhang belangrijk is en in lijn met de / een visie, maar dat moet worden voorkomen dat er teveel gewacht moet worden op de concrete uitwerking van de ontwikkeling Raadhuisplein. Daarom lijkt het ons goed om al dan niet parallel aan de uitwerking van een beeldkwaliteitsplan voor de 'ontwikkeling Raadhuisplein – Haderaplein' (nieuwbouw) en/of het bestemmingsplan voor plein en nieuwbouw een integraal plan wordt uitgewerkt die de gewenste beeldkwaliteit voor het gehele centrum beschrijft. Het eerst ontwikkelde onderdeel zal bepalend zijn voor het volgende.

Vervolg actiepunt in relatie tot uitwerking centrumvisie

Actiepunt zal als project in de projectenmap (uitvoeringsagenda) verder worden uitgewerkt als gezamenlijk initiatief van gemeente en ondernemers. Financiering moet nader worden bepaald.

Aanwezige pleinen een 'functie' geven en aankleden

In onze interpretatie is dit actiepunt een uitwerking van het vorige. Onder het algemeen geformuleerde thema zullen voor de diverse pleinen detailuitwerkingen kunnen volgen, passend binnen het thema, maar specifiek voor de plek. Vanwege de volgordelijkheid wordt voorgesteld om dit op gelijke wijze op te pakken.

Vervolg actiepunt in relatie tot uitwerking centrumvisie

Actiepunt zal als project in de projectenmap (uitvoeringsagenda) verder worden uitgewerkt als gezamenlijk initiatief van gemeente en (specifiek op de betreffende locatie betrokken) ondernemers, nadat het algemeen sfeerbeeld is bepaald. Financiering moet nader worden bepaald.

ACTIEPUNTEN LANGE TERMIJN

Onder deze groep actiepunten vallen die punten waarvan nu al duidelijk is dat ze pas over langere tijd kunnen worden opgepakt, hetzij vanuit praktisch of vanuit financieel oogpunt. Daarnaast vallen hier ook die punten onder waarvoor op dit moment nog geen aanleiding bestaat om tot actie over te gaan, maar waar wel monitoring gewenst is.

Afbakenen winkelgebied

Anders dan veel andere gemeenten heeft de gemeente Haren niet een groot en structureel leegstandprobleem. In bijvoorbeeld Winschoten en Delfzijl worden winkelgebieden projectmatig geconcentreerd, winkels verplaatst en ondernemers uitgekocht. Gedeeltes van het winkelgebied krijgen een andere bestemming. In Haren bestaat voor een dergelijke groot-schalige aanpak geen noodzaak. Wel is het van belang om deze ontwikkeling goed te volgen. De grootste kern van winkels is geconcentreerd tussen de twee rotondes aan de Rijksweg, aan het Haderaplein, de Brinkhorst, de Kerkstraat en de Brinken. Ook daarbuiten bevinden zich winkels. Zolang deze winkels goed functioneren, er geen wens is om te verhuizen en er geen structurele leegstand in het centrum ontstaat is dit geen probleem: laat de ondernemer vooral ondernemen. Het is wel wenselijk om in te spelen op kansen die zich voordoen en dan de concentratie van winkels in het benoemde gebied te stimuleren. De verwachte ontwikkeling van het Raadhuisplein – Haderaplein is hiervan een mooi voorbeeld.

Vervolg actiepoint in relatie tot uitwerking centrumvisie

Actiepoint zal vooralsnog in de vorm van een vast bespreekpunt een plek op de agenda krijgen binnen de nieuw op te zetten overlegstructuur.

Monitoren bestaande en verborgen leegstand

Er is al op regelmatige basis overleg tussen de gemeente en de ondernemers van Haren. Ook de winkelleegstand staat hierbij voortdurend een belangrijk agendapunt. Vastgesteld kan worden dat er geen structureel probleem is rond de winkelleegstand, in vergelijking met de regio. Het is echter wel een onderwerp dat voortdurend aandacht behoeft, de markt verandert snel. In hoeverre er ook sprake is van verborgen leegstand is niet duidelijk. Ondernemers zijn hier niet erg open over. Zolang er geen reden is voor de ondernemer om zijn of haar winkel te beëindigen, moet de markt gevolgd worden. Het is belangrijk om signalen op te pakken en waar mogelijk betreffende ondernemers te ondersteunen. De middelen hiervoor zijn echter zeer beperkt. Mocht er leegstand ontstaan, dan kan aangesloten worden bij het voorgestelde beleid om winkelruimte zoveel mogelijk te concentreren tussen de twee rotondes. Dit kan betekenen dat voor een sluitende winkel buiten dit gebied een nieuwe bestemming wordt gezocht. Daarnaast speelt het ondernemersfonds hier een belangrijke rol. Door meer samen te werken, door Haren meer op de kaart te zetten kunnen we het positieve klimaat voor ondernemers in Haren versterken. Op die manier kan winkelsluiting zoveel mogelijk worden voorkomen.

Vervolg actiepoint in relatie tot uitwerking centrumvisie

Actiepoint zal vooralsnog in de vorm van een vast bespreekpunt een plek op de agenda krijgen binnen de nieuw op te zetten overlegstructuur.

Invulling leegstaande panden

Gelet op de omvang van de leegstand in Haren is hier een grote bemoeienis van de gemeente nog niet noodzakelijk. Wanneer vanuit de overlegstructuur een wens ontstaat om hier meer actief op in te zetten, kan dit vanuit deze structuur tot een project worden gemaakt.

Vervolg actiepoint in relatie tot uitwerking centrumvisie

Actiepoint zal vooralsnog in de vorm van een vast bespreekpunt een plek op de agenda krijgen binnen de nieuw op te zetten overlegstructuur.

Overleg met eigenaren cruciale panden

Haren kent een aantal beeldbepalende panden. De twee banken aan de Rijksstraatweg behoren hiertoe. In veel kernen trekken banken zich terug, wat het risico met zich meebrengt dat deze beeldbepalende panden leeg komen te staan. Vooralsnog lijkt het risico in Haren niet groot. Mocht er al sprake zijn van vertrek van een van deze instellingen, dan ontstaat leegstand.

Tot nu hebben de vastgoedeigenaren in Haren steeds nieuwe invulling voor hun panden weten te vinden. Daarnaast heeft de ING recent de eigen vestiging ge-upgrade tot een private banking kantoor. De zorg over een mogelijk vertrek van de banken uit Haren lijkt dan ook niet gegrond. Het profiel van de inwoner van Haren rechtvaardigt het bestaan van de bankfilialen in het dorp mogelijk meer dan in andere dorpen. Anticiperen op vertrek is niet aan de orde. Dit scenario kan worden opgepakt in lijn met de benadering van de leegstand en uitgaande van de doelstelling om het winkelgebied te concentreren in het gebied tussen de twee rotondes (stimuleren).

Vervolg actiepunt in relatie tot uitwerking centrumvisie

Actiepunt zal vooralsnog onder het bespreekpunt leegstand een plek op de agenda krijgen binnen de nieuw op te zetten overlegstructuur.

Samenvatting en concrete besluitpunten

Samenvattend zijn met name voor wat betreft het parkeren een aantal actiepunten, mede naar aanleiding van de besprekingen in de werkateliers en eerdere overwegingen al opgepakt. Een aantal andere, met name diegene die gerelateerd zijn aan de ontwikkeling van de nieuwbouw aan het Raadhuisplein, kunnen goed worden meegenomen in de projecten zelf.

Voor een aantal andere geldt dat de actiepunten, zoals eerder al benoemd, onderdeel zullen gaan moeten vormen van een zogenaamde 'projectenmap'. De projecten in deze map zullen door gemeente, ondernemers en andere betrokkenen in navolging op de werkateliers moeten worden besproken en uitgewerkt.

Daarvoor stellen wij als basis voor om een overlegstructuur op te gaan zetten. Hierbij gaan we er van uit dat het ondernemersfonds in Haren niet alleen ondernemers als deelnemers kent maar een vertegenwoordiging van alle betrokkenen in het centrum van Haren zal omvatten. Het platform van het ondernemersfonds kan als basis dienen voor het op te zetten structureel overleg tussen gemeente en betrokkenen bij een goed centrum. Op basis van de te bespreken onderwerpen kunnen partijen worden uitgenodigd om aan te schuiven bij het overleg. Op deze manier kan een structureel overleg ontstaan met een flexibele invulling. Dit is een belangrijk punt vanuit de gemeente in de gesprekken met Ondernemend Haren rond het opzetten en inrichten van een ondernemersfonds.

Voor het eerste overleg zullen actiepunten, waarvan hierboven is aangegeven dat ze in de projectenmap moeten worden opgenomen, de agenda vormen. Belangrijk actiepunt / project, voorwaardelijk om ook andere projecten uit de projectenmap op te kunnen pakken, is de realisatie van een ondernemersfonds, om daarmee financieringsmogelijkheden te creëren voor de andere projecten. Daarnaast kunnen ook nieuwe punten (passend onder de visie) benoemd worden. Streven moet zijn om vanuit de overlegstructuur steeds enkele projecten met verschillende initiatiefnemers parallel uit te werken. Allereerst dient daarvoor binnen het overleg een plan van aanpak te worden vastgesteld met daarin opgenomen een verantwoordelijke partij en een financieringsvoorstel. Vervolgens neemt de aangewezen verantwoordelijke partij het initiatief voor de uitwerking. Per initiatiefnemer moet bij voorkeur slechts worden gewerkt aan één project tegelijk.

De basis zou moeten zijn dat alleen parallel aan projecten wordt gewerkt als er sprake is van verschillende initiatiefnemers. Na afronding van een project, wordt (bij een zelfde initiatiefnemer) gestart met een volgend project. Per overleg kan de voortgang van de verschillende projecten worden besproken en kunnen vervolgacties worden bepaald.

De projectenmap / agenda voor het overleg is op basis van bovenstaande nu gevuld met de volgende onderwerpen:

- Voorwaardelijk:
  - Onderzoek naar instellen ondernemersfonds
- Midden lange termijn
  - Verbeteren parkeerfaciliteiten
  - Herkenbaarheid / vindbaarheid entree parkeergarage verbeteren
  - ontwikkelen van sterke zicht- en looplijnen
  - Professionaliseren ondernemerschap
  - Opstellen marketingstrategie
  - Beeldkwaliteitsplan centrumsfeer
    - Beelduitwerkingsplannen pleinen
- Lange termijn / monitoring:
  - Afbakenen winkelgebied (monitoren ontstaan noodzaak)
  - Monitoring bestaande en verborgen leegstand
  - Invulling leegstand (monitoren ontstaan noodzaak)
    - Overleg met eigenaren cruciale panden (monitoren ontstaan noodzaak)

Deel 3 Overwegingen vaststellen centrumvisie

In het gedeelte hiervoor hebben we vooral gekeken hoe de individuele actiepunten opgepakt kunnen/moeten worden. Voor een groot gedeelte geldt dat een uitwerking binnen de voorgestelde overlegstructuur noodzakelijk is en dat er vooralsnog geen definitieve uitspraken zijn te doen over de eventuele effecten en consequenties van voorgestelde maatregelen. Afhankelijk van de grootte van deze effecten / consequenties zullen wij dit in een latere fase aan u voorleggen, danwel u informeren over de voortgang.

Voor een beperkt aantal van de onderwerpen is dat anders. Daarbij is sprake van (mogelijke) consequenties die mee moeten wegen uw besluit om de centrumvisie vast te stellen. In het gedeelte hieronder gaan we in op de effecten van die onderwerpen.

Opzetten overlegstructuur en ondernemersfonds

Het ondernemersfonds dat wordt ontwikkeld moet een fonds worden dat niet alleen door ondernemers wordt beheerd, maar door een brede afvaardiging van betrokkenen bij het centrum. Het fonds kan door een commissie worden aangestuurd waar de gemeente bestuurlijk en of ambtelijk bij is betrokken. Het fonds is dus van, voor en door de betrokken partners en daarmee min of meer onafhankelijk van de gemeentelijke organisatie en bureaucratie. Het initiatief voor het ontwikkelen van het ondernemersfonds ligt bij Ondernemend Haren, de gemeente denkt hier in mee. Het fonds kan in het definitieve voorstel op onderdelen daarom ook afwijken van hetgeen hier wordt aangegeven. De ambtelijke inzet kan beperkt blijven door de betrokken partners hun eigen fonds zelf te laten ontwikkelen. De betrokkenen kunnen de omvang, doelstellingen etc. van het fonds grotendeels zelf bepalen. De risico's van een ondernemersfonds zijn beperkt. De gemeente int geld bij ondernemers via bijvoorbeeld een verhoging van de onroerende zaak belasting op niet woningen en stort dit in het fonds. De beheerders van het fonds zullen tot een goede invulling van de besteding van het fonds moeten komen en hierover verantwoording afleggen. Aandachtspunt voor de gemeente is dat een eventuele belastingverhoging bestemd voor het fonds, niet door de gemeente kan worden benut om andere financiële doelstellingen te behalen.

Het college ziet het ondernemersfonds als een belangrijke bijdrage aan het verder gezamenlijk professionaliseren van het ondernemerschap in Haren en als een belangrijk instrument voor het op de kaart zetten van Haren als 'één warenhuis'. Het college steunt deze ontwikkeling graag. Het ondernemersfonds kan als overlegplatform dienen voor de gemeente om ontwikkelingen in het centrum van Haren af te stemmen.

Ontwikkeling (nieuwbouw) Raadhuisplein – Haderaplein

Zoals eerder al in dit voorstel vermeld, komt uit de centrumvisie nadrukkelijk naar voren dat een ontwikkeling op het Haderaplein, aan het Raadhuisplein gewenst is, dat ook het opnemen van een dagelijkse trekker in de vorm van een supermarkt een gunstige uitwerking heeft en dat de voorkeur uitgaat naar een verplaatsing van de AH (net buiten het centrum) naar deze locatie binnen het centrum.

We hebben al aangegeven dat een afweging over de vorm waarin deze ontwikkeling verder kan worden uitgewerkt zal moeten worden gemaakt in een breed perspectief van effecten en consequenties, die per scenario verschillen. In alle gevallen geldt echter dat deze ontwikkeling een (aanvullend) effect zal hebben op de verkeersstromen in het centrum van het dorp en u heeft al meerdere malen aangegeven dat deze effecten en de oplosbaarheid van de eventuele problemen die er zullen ontstaan, van groot belang zijn bij besluitvorming.

Notitie 'Actualisatie verkeersprognose centrum Haren'

In verband met bovenstaande hebben wij Grontmij gevraagd om uitgaande van de rapporten die eerder zijn opgesteld voor de kaderstelling voor de ontwikkeling Raadhuisplein – Haderaplein³, een actualisatie uit te voeren de verkeersprognose voor het centrum. Uitgangspunt van deze actualisatie moest zijn de effecten van alle bekende (en inmiddels verder geconcretiseerde) ontwikkelingen in het dorp en de meest actuele gegevens / tellingen, waaronder de uitkomsten van de monitoring van de Molenweg zoals deze eerder was toegezegd.

Als bijlage bij dit voorstel vindt u de notitie 'Actualisatie verkeersprognose centrum Haren'. In deze notitie is per benoemd mogelijk scenario in beeld gebracht wat de verkeerseffecten zullen zijn, waarbij met name aandacht uit gaat naar de effecten op de Molenweg, omdat daar ook vanuit eerdere rapporten de meeste zorg over bestond. In de notitie is ook een vergelijking opgenomen met de uitkomsten van deze eerdere rapporten

De notitie laat zien dat er sprake is van een algehele terugloop van verkeersbewegingen in het dorp en dat dit ook geldt voor de Molenweg, ondanks de inmiddels gerealiseerde woningbouw in Haren-Noord (DHE Deelgebied 3). Toch neemt dit niet de zorg voor alle mogelijke scenario's van de nieuwbouw aan het Raadhuisplein weg. Met name wanneer een (grote) supermarkt zou worden toegevoegd zal dit met name problemen geven op de Kerkstraat. Voor de Molenweg geldt dat er weliswaar geen noodzaak bestaat, maar wel een wens om de toename van de verkeersintensiteit te proberen te beperken.

In samenwerking met Grontmij is daarom ook gekeken naar mogelijkheden om op een of meerdere manieren de mogelijke problemen die (afhankelijk van het gekozen scenario) zouden kunnen ontstaan als gevolg van de nieuwbouw op het Raadhuisplein, op te lossen. In de notitie vindt u dit terug. Duidelijk mag zijn dat de realisatie van de eerder benoemde extra oost-west verbinding ten noorden van de Molenweg de meest gewenste oplossing is, maar uit de notitie wordt ook duidelijk dat er ook diverse andere mogelijkheden zijn om de verkeersintensiteit op de Molenweg terug te dringen, mocht de realisatie hiervan (nog) niet direct mogelijk blijken.

---

³ Besluitvorming ontwikkeling Raadhuisplein – Haderaplein december 2012 en december 2013

De notitie benoemd onder andere de volgende oplossingsrichtingen:

- Creëren alternatieve routes voor doorgaand verkeer;
- ‘Omleiden’ doorgaand verkeer vanuit Oosterhaar;
- ‘Omleiden’ doorgaand verkeer vanuit Haren-Noord (DHE);
- Afvlakken piekmomenten / spreiden verkeer van vrijdagmiddag en zaterdag;
- Vergroten weerstand / onaantrekkelijk maken drukke routes;
- Veiligheidsmaatregelen op drukke routes / kruisingen.
- Stimuleringsmaatregelen fietsgebruik

Daarnaast wordt in de notitie ook aangegeven dat het waardevol kan zijn om het autogebruik en de (verwachte) voorkeursroutes van de bewoners van deelgebied DG3 te analyseren en/of te kijken naar de doelgroepen voor Haren-Noord. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de notitie zelf.

Op grond van de verkeersprognose, maar met name ook de (aanvullende) oplossingsrichtingen die worden gegeven om mogelijke problemen het hoofd te bieden, vinden wij het verantwoord om de centrumvisie inclusief de gewenste ontwikkeling op het Haderaplein, vast te stellen. Bij het bepalen van het definitieve scenario voor de ontwikkeling kunnen de verkeersmaatregelen en de mate van hun (neutraliserend) effect met de kosten in beeld worden gebracht en mee worden gewogen (financieel en verkeerstechnisch) met alle andere overwegingsaspecten (zie elders in dit voorstel). Temeer omdat er ook scenario's zijn waarbij de noodzakelijke verkeersreductie minimaal is, terwijl wel belangrijke aspecten uit de centrumvisie kunnen worden bewerkstelligd, kan dit punt van de centrumvisie worden meegenomen, mits de uitwerking van de ontwikkeling in meerdere scenario's mogelijk blijft.

Aanvulling t.a.v. verkeersveiligheid fietsers Vondellaan – Molenweg (scholieren Zernike-college)

Met de verhuizing van het Zernike College naar de locatie Kerklaan vindt er een wijziging plaats in bestaande fietsstromen. Fietsers komende vanaf het westelijk deel van Haren die het Zernike als bestemming hebben zullen hoofdzakelijk vanaf de Meerweg via de Vondellaan naar de Kerklaan rijden. Omdat op deze route knelpunten worden ervaren is in het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoer Plan opgenomen dat het wenselijk is om de mogelijkheden voor een fietsverbinding ten noorden van de Gorterlaan – Potgieterlaan te onderzoeken. Daarnaast is op 17 december 2012 een motie aangenomen waarbij het college wordt opgedragen om met een concrete uitwerking hiertoe te komen. Uit een nadere verkenning blijkt dat het realiseren van deze fietsverbinding op de wijze zoals weergegeven in het GVVP lastig inpasbaar is. Dit geldt met name voor het gedeelte tussen de Rijksstraatweg en de Kerklaan. Ook blijkt dat het realiseren van een aansluiting naar de Rijksstraatweg op het deel tussen de Botanicuslaan en Huis de Wolf in alle gevallen ten koste zal gaan van zeer waardevol groen, waaronder meerdere bijzondere bomen en planten. Deze optie beschouwen we daarom als niet realistisch. Daarom richten wij ons nu op een fietsverbinding over het terrein van het voormalig Biologisch Centrum of langs de randen van het Biologisch Centrum en de Hortus.

Parkeerbeleid

In de centrumvisie wordt als belangrijkste doel benoemd dat zoveel mogelijk achteraf betaald parkeren zou moeten worden ingevoerd. In december 2013 heeft u vooruitlopend op dit traject al besloten het parkeerbeleid aan te willen passen en zoals aangegeven verwachten wij dat per 1 januari 2015 het ‘belparkeren’ volledig kan worden ingevoerd. Daarmee is aan dit belangrijkste doel van de visie voldaan.

Uit het rapport 'de Kern van Haren' kwam nadrukkelijk ook de optie van gratis parkeren aan de orde. In de werkateliers kwam dit minder sterk naar voren (mogelijk ook omdat een andere vorm van analyse werd toegepast), maar werd het wel benoemd. In verband hiermee hebben wij een memo gemaakt waarin mogelijkheden en effecten van gratis parkeren inzichtelijk worden gemaakt en overwogen. Deze memo is als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

Met bovenstaande memo hebben wij vooral de mogelijkheden en de consequenties van gratis parkeren willen schetsen. Met de maatregel van het 'belparkeren' wordt nu al een sterke verbetering gerealiseerd ten opzichte van de huidige (oude) situatie.

Een keuze voor eventuele verdergaande maatregelen zal moeten worden meegenomen in de overwegingen rondom de ontwikkeling Raadhuisplein-Haderaplein, wanneer ook vanuit de scenario's die dan worden voorgelegd de mogelijkheden en beperkingen van aanpassing van het parkeerregiem duidelijk zijn. In die discussie kan dan ook de mate van regie op het parkeerregiem aan de orde komen.

Financiën

Met dit voorstel wordt in principe, maar ook expliciet alleen een visie vastgesteld die het uitgangspunt moet gaan vormen voor een vervolgtraject op meerdere fronten. Er worden geen besluiten voorgesteld die te maken hebben met uitvoeringsaspecten. Dit houdt verband met het feit dat plannen daarvoor nog niet voldoende gereed zijn, maar ook omdat er geen financiering voor bestaat. Pas wanneer deze financiering (via een ondernemersfonds) kan worden gerealiseerd kan ook verder worden gewerkt aan de uitvoering van de plannen. De gemeente treedt daarbij faciliterend op en zal plannen ook toetsen aan eigen beleid en mogelijkheden.

Deel 4 Besluitvorming

Communicatie en participatie

De centrumvisie is in directe samenwerking met diverse deskundige en betrokken partijen tot stand gekomen en is in feite een rechtstreekse vertaling van de in de werkateliers ingebrachte standpunten. Na vaststelling van de visie door ons college hebben wij het document ter informatie aan alle genodigde partijen verzonden. Daarnaast is op internet en in het Haren Weekblad een advertentie geplaatst waarin de mogelijkheid om de visie in te zien is aangegeven. In de begeleidende brieven en in de advertentie is aangegeven dat op 2 december de visie in uw commissievergadering wordt besproken en dat daarbij de gelegenheid bestaat om te reageren.

Ook de klankbordgroepen voor de ontwikkeling van de nieuwbouw aan het Raadhuisplein zijn rechtstreeks geïnformeerd over de centrumvisie.

Omdat van de vaststelling nog geen concrete gevolgen uitgaan en de verdere uitwerking op basis van verschillende projecten zal zijn, is het onze bedoeling om per project de communicatie en participatie te bepalen.

Geheimhouding

Voorgesteld wordt om de op de bijlage 'memo wegingsaspecten ontwikkeling Raadhuisplein – Haderaplein' voorlopig gelegde geheimhouding ex artikel 25, lid 3 Gemeentewet te bekrachtigen in de eerstvolgende raadsvergadering. Omdat in de bijlage de bandbreedte en het belang van de afwegingsaspecten bij de ontwikkeling Raadhuisplein-Haderaplein nader worden toegelicht en kennis hiervan ook inzicht geeft in de belangen waarmee wordt onderhandeld en dus de onderhandelingspositie van de gemeente Haren negatief zou beïnvloeden is het van belang deze informatie geheim te houden.

Besluitvorming

Het geheel van dit voorstel samenvattend stellen wij u voor:

- de centrumvisie ‘Haren Centrumvisie’ van 5 november 2014 vast te stellen;
- De volgende actiepunten uit deze visie op te nemen in een ‘projectenmap’ en de uitwerking ervan op te pakken in een gezamenlijk overleg met ondernemers en andere betrokken partijen:
  - Onderzoek naar instellen ondernemersfonds
  - Verbeteren parkeerfaciliteiten
  - Herkenbaarheid / vindbaarheid entree parkeergarage verbeteren
  - ontwikkelen van sterke zicht- en looplijnen
  - Professionaliseren ondernemerschap
  - Opstellen marketingstrategie
  - Beeldkwaliteitsplan centrumsfeer
    - Beelduitwerkingsplannen pleinen
  - Afbakenen winkelgebied (monitoren ontstaan noodzaak)
  - Monitoring bestaande en verborgen leegstand
  - Invulling leegstand (monitoren ontstaan noodzaak)
    - Overleg met eigenaren cruciale panden (monitoren ontstaan noodzaak)
- ex artikel 25 lid 3 Gemeentewet de opgelegde geheimhouding op de bijlagen ‘wegingsaspecten ontwikkeling Raadhuisplein – Haderaplein’ in de eerstvolgende raadsvergadering te bekrachtigen.

Haren, 10 november 2014

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

J.G. Vlietstra,
burgemeester